

**Forslag til forespørgselsdebat om, hvordan vi kan bidrage til at kunstnerhvervet bliver mere rentabelt i fremtiden her i landet, men også som eksport til udlandet ved salg af kunst, så vi kan eksponere vores land.**

(Inatsisartunut ilaasortaq/Medlem af Inatsisartut Peter P. Olsen, Inuit Ataqatigiit)

Hvad vil du være når du bliver stor?

Det er vi alle blevet spurgt om da vi var små, og jeg er sikker på at vi alle har spurgt børn om det samme. Hvis et barn svarer "kunstner" hvad siger man så?

Mange vil nok svare at det er da en smuk tanke men det kan man altså ikke leve af så du må hellere tage en uddannelse.

Hvis man spørger de kunstnere jeg kender om de kan leve af det så vil svaret nok være: Ja, nej, lidt, nogle gange. De fleste kunstnere har ganske enkelt ikke en stabil indkomst. Nogle af dem klarer sig fint af deres kunst, andre må tage arbejde ved siden af, og andre har fast arbejde og laver kunst ved siden af. Men det har de til fælles med mange andre.

Vores skatte-velfærds system er bygget op omkring ideen om at man har et arbejde, bortset fra de perioder i ens liv hvor man er arbejdsløs, der kan man så få offentlig hjælp. Det forudsætter at der er stabile arbejdspladser til alle dem der ønsker det. Men mange lever i en helt anden verden hvor arbejde kommer og går, eller i det mindste er sæsonbestemt. Men regningerne, de kommer hver måned.

Hvordan laver man et retfærdigt og gennemskueligt system hvor det kan betale sig at arbejde også selvom arbejdet, eller i kunstnernes tilfælde lønnen, kommer i klumper? Men hvor det også er muligt at være uden arbejde i perioder uden at skulle sulte?

Vi har sådan et system i dag, mere eller mindre. Men det er ganske komplekst, det har en masse samspilsproblemer, og det løser ikke opgaven særligt elegant.

Der findes et system som, i det mindste i teorien, kan løse alle de problemer som vores nuværende velfærdssystem har. Det har kun et større problem, der er ingen der ved om det virker. Man kalder det borgerløn. Det er ikke mit favoritnavn, jeg foretrækker navnet ubetinget basisindkomst. Systemet er næsten skræmmende simpelt. I stedet for kontanthjælp, studiestøtte, pension, boligsikring, børnepenge, starthjælp til firmaer, og alle mulige og umulige støtteordninger til enkelte erhverv, så får alle det samme beløb hver måned. Til gengæld får man ikke noget skattefradrag, hvis man tjener en krone så betaler man 44 ører i skat, eller hvad skatten nu er i den kommune man bor i. Beløbet er sat så man kan leve af det når det er nødvendigt, men ikke så stort at man læner sig tilbage og laver ingenting.

Det lyder helt absurd dyrt. Men hvis man regner lidt på tallene så ender man på at dem der i dag betaler skat af deres indkomst får nogenlunde det samme som nu, dem der lever af offentlig støtte får også groft set det samme. Men overgangen fra det ene til det andet bliver glidende. Nu kan det pludseligt betale sig at arbejde bare lidt. Og hvis man er kunstner, så kan man gå hjemme eller hvor man nu arbejder, lave sin kunst, og leve af sin ubetingede basisindkomst. Når man så en dag tjener penge betaler man skat ligesom alle andre. Og den dag kunsten virkeligt giver en indtjening så betaler man tilbage til samfundet.

Jeg er lidt en nørd og bliver naturligt tiltrukket af den matematiske simplicitet af systemet. Men jeg er også iværksætter og har de sidste 10 år levet af sæsonarbejde i turistsæsonen, de sidste par år hvor jeg har været her er det tætteste på et fast arbejde jeg har haft længe. Jeg ved hvordan det tærer på energien at man ikke har en fast indkomst. Og netop at fjerne den usikkerhed som man har når man står uden et fast job er en af hovedårsagerne til den succes man har set de steder hvor man har lavet forsøg med ubetinget basisindkomst. Tænk hvis ikke bare vores kunstnere men alle vores iværksættere kunne bruge et par år af deres liv på det de brænder for uden at skulle tænke på om de nu kan overleve uden en fast indtjening.

Jeg ville ønske at vi lavede et forsøg med ubetinget basisindkomst. Jeg ville i det hele taget ønske at vi lavede flere forsøgsordninger så vi kunne se hvordan det går. Jeg ved at Naalakkersuisut har tænkt på at lave en basisindkomst ordning for forældre med handikappede børn. Det syntes jeg er en rigtig god ide. Jeg kunne godt tænke mig at lave et forsøg med en hel by. Hvis det så viser sig at være en god ide, så kan vi løse en masse udfordringer for både vores kunstnere og for alle andre iværksættere samtidigt.

Tak for en god debat.